

Список використаних джерел:

1. Кацавець Руслан Ділова українська мова. За новим Українським правописом: навчальний посібник. / 3-те видання, доповнене і перероблене відповідно до ДСТУ 4163:2020. К.: Алерта, 2025. 342 с.
2. Руслан Кацавець Психологія у професійному спілкуванні Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2025. 120 с.
3. Кацавець Р. С. Психологія розвитку особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта. 2024. 152 с.
4. Кацавець Р. С. Риторика і психологія. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2024. 234 с.
5. Кацавець Р. С. Підготовка майбутніх юристів. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2023. 178 с.
6. Руслан Кацавець (упорядник). 1000 цитат від великих і знаменитих. Навчальний посібник. К.: 2018. 140 с.

Огаренко Т. А. – к. філол. н., доцент

Донецький державний університет внутрішніх справ,

м. Кропивницький, Україна

ЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Актуальність теми. У сучасному професійному середовищі комунікація відіграє ключову роль у взаємодії між людьми, організаціями та суспільством загалом. Ефективна комунікація повинна базуватися не лише на технічних навичках спілкування, а й на етичних принципах, які визначають моральні орієнтири та поведінкові стандарти в діловій взаємодії. Етичні засади комунікації сприяють встановленню довіри, поваги та взаєморозуміння між учасниками професійного діалогу.

Виклад матеріалу. Етика комунікації охоплює сукупність норм і цінностей, які регулюють процес спілкування, зокрема, у професійній сфері.

Вона включає такі принципи, як чесність, прозорість, взаємна повага, справедливість та відповідальність за сказане або зроблене. Етична комунікація – це не лише правильне висловлення думок, але й врахування інтересів та почуттів співрозмовника. Етика та дієвість комунікації тісно переплетені. Дотримання етичних засад підвищує довіру та сприяє ефективності спілкування. Наприклад, правдиве та відкрите спілкування зміцнює взаємини й допомагає досягти спільних цілей.

У професійному середовищі етика комунікації стає важливим фактором, оскільки від дотримання моральних норм залежить не тільки результативність робочих процесів, але й репутація особи чи організації. Недотримання етичних принципів у комунікації може призвести до конфліктів, втрати довіри та зниження якості співпраці. Ефективній комунікації зазвичай передують сформована моральна культура. «Моральна культура репрезентує здатність людини до вибору в спілкуванні, зокрема, діловому, таких комунікативних форм, стратегій і засобів, що сприяють формуванню ефективних партнерських стосунків. Вона визначається як співвіднесення, певна кореляція почуттів, мислення, поведінки з моральними цінностями, установками, принципами й нормами. Для моральної культури спілкування властиве прагнення до взаєморозуміння, відвертості, симпатії, довіри, вміння говорити та вміння слухати» [2, с. 11].

Результативна комунікація базується на кількох визначальних принципах. Один із ключових принципів етики комунікації – це відкритість і чесність у взаємодії. Важливо, щоб інформація, яку передає фахівець, була правдивою, точною та зрозумілою. Обман або маніпуляції інформацією неприпустимі, оскільки вони підривають довіру між сторонами та створюють негативний імідж для комуніканта.

Повага до співрозмовника – ще один фундаментальний етичний принцип. Це означає, що кожен учасник комунікації повинен ставитися до іншого з гідністю, незалежно від його статусу, поглядів або соціального становища. У професійному спілкуванні необхідно уникати принизливих висловлювань,

недоречних жартів або дискримінації за будь-якою ознакою. Особливої актуальності питання поваги набуло з появою digital спілкування. Як зазначають дослідники, «цифровий технологічний детермінізм, який змінив масштаби сучасного суспільства, особливо нового покоління цінностей, на тлі надмірної інформації призвів до девальвації ціннісних орієнтирів, які завжди визначали основний напрямок розвитку» [1].

Кожен, хто бере участь у професійній комунікації, несе відповідальність за поширену інформацію. Важливо розуміти, що слова можуть мати серйозні наслідки для інших, тому слід обережно підходити до вибору висловів та формулювання своїх думок. Ретельний підхід до вибору вербальних і невербальних засобів комунікації уможливить уникнення певних проблем. Зокрема, одним з найбільших етичних викликів у професійному середовищі є використання маніпуляцій або дезінформації з метою досягнення власних цілей. Така поведінка є порушенням етичних стандартів, оскільки підриває довіру до комунікатора й шкодить професійним стосункам.

Дотримання етики спілкування виявляється і в конфіденційній політиці. У багатьох професійних середовищах важливо дотримуватися конфіденційності. Розголошення приватної або ділової інформації без дозволу є серйозним порушенням етичних норм, що може призвести до втрати репутації або навіть юридичних наслідків.

Висновки. Дотримання етичних основ у комунікації сприяє побудові позитивної репутації як особи, так й організації. Принципи прозорості, чесності, справедливості та взаємної поваги сприяють формуванню позитивного робочого клімату та підвищенню продуктивності праці. У світі, де інформація та комунікація стають основними ресурсами, етика спілкування є не лише питанням моральних принципів, але й стратегічною необхідністю для досягнення успіху.

Список використаних джерел:

1. Андрійченко Ж., Близнюк Т., Майстренко О. Digital етикет та комунікації: тенденції та вимоги сьогодення. *Економіка та суспільство*, (34).

URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/983/941> (дата звернення: 27.03.2025).

2. Ділове спілкування: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освітньо-професійною програмою ««Міжнародні соціальні проєкти та волонтерська діяльність» спеціальності 231 Соціальна робота. Укл.: О. І. Боковець. К. : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 62 с.

RL : <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/3798baa5-cb95-4e45-a65b-d90b4a9db436/content> (дата звернення 25.03.2025)

Правоторова О. М. - доктор юридичних наук, професор,
*професор кафедри публічного управління права та гуманітарних наук,
член громадської організації «Академія адміністративно-правових наук».
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ КЕРІВНИКА У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Зміцнення державності та становлення громадянського суспільства пред'явили принципово нові вимоги до системи державного управління та її функціонального ядра - державної служби. Питання про державну службу як професійну діяльність із забезпечення виконання повноважень державних органів набуло особливої актуальності у зв'язку з вирішенням завдань щодо формування правової, соціально орієнтованої демократичної держави [1].

Від керівників у публічному управлінні, державних службовців багато в чому залежить доля реформ у країні, формування громадянського суспільства та його взаємин із державою. У свідомості склався певний стереотип сприйняття державного службовця, пов'язані з образом чиновника - бюрократа.

Державній службі необхідно стати ефективним механізмом влади, змінити її нинішній імідж у бік соціально-бажаного образу, стати